

пам'ятати, що безпека в авіації не лише технічне завдання, але і соціокультурний феномен, який вимагає урахування різних аспектів, таких як вік, стать, менталітет та інші особливості суспільства. Реалізація цих принципів та заходів безпеки є ключовою для забезпечення безпеки в авіації та забезпечення надійності польотів і захисту життя та здоров'я пасажирів та персоналу. Тому, провадження заходів безпеки в аеропорту є постійним процесом, який вимагає постійного оновлення та вдосконалення. Аеропорти постійно працюють над покращенням систем безпеки, щоб забезпечити безпеку пасажирів та персоналу.

Література

1. Аскерова М.К. Технології підвищення рівня авіаційної безпеки в аеропорту. 2020. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/45088>
2. Соловійова О.О., Валько А.М. Передумови впровадження заходів безпеки в аеропорту. 2020. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/56180>
3. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#n796>

УДК 343.346 (477)(043.2)

Колонська В.М., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Майстро Д.М., старший викладач

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

На сьогоднішній день у Кримінальному кодексі України (далі – КК України) відповідальність за кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту передбачена в диспозиціях ст.ст. 276-292 розділу XI КК України. Під транспортними кримінальними правопорушеннями розуміють суспільно небезпечні діяння, які посягають на безпеку руху та експлуатацію всіх видів транспорту.

Відповідно до ст. 276 КК України порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту, яка складається з трьох частин і у якій зазначено опис об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, а саме вона проявляється у порушенні правил безпеки працівниками

транспортних засобів, у недоброякісному ремонті транспортних засобів.

Повітряний транспорт включає такі літальні апарати, як літаки, вертольоти, дирижаблі, планери. Окрім, повітряних суден предметом кримінального правопорушення ще є аеропорти, посадкові смуги, наземне устаткування, аеродроми, а також інші засоби, що забезпечують безпеку польотів.

Діяння складається з порушення правил безпеки руху; порушення правил експлуатації; недоброякісний ремонт транспорту.

Порушення правил безпеки руху на повітряному транспорті – це порушення правил посадки літальних апаратів, недотримання встановлених маршрутів та висоти польоту, перевищення швидкості при посадці тощо [1].

До порушень правил експлуатації транспорту належить недотримання розмірів, послідовності укладання та кріплення вантажів, недотримання технічних вимог транспортних засобів та їх окремих механізмів. Об'єктивна сторона діяння може проявлятися у неякісному утриманні транспортних засобів, шляхів сполучення, споруд на них, засобів сигналізації та зв'язку. До прикладу, слюсар з ремонту вагонів не усуває несправність гальмового обладнання, і таким чином, створюється небезпека для життя людей. Діяння може бути вчинене з прямим умислом, а також через кримінальну протиправну недбалість, суб'єктами правопорушення будуть працівники залізничного, водного, повітряного транспорту.

У диспозиції ч. 2 ст. 276 КК України встановлена відповідальність, за ті самі діяння, якщо вони призвели потерпілому середньої тяжкості або тяжкі тілесні ушкодження, або заподіяли велику матеріальну шкоду. Відповідно до ч. 3 ст. 276 КК України встановлюється відповідальність за ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель людей, достатньо настання смерті хоча б однієї людини.

Покарання за кримінальне правопорушення за ч. 1 ст. 276 КК України встановлюються виправні роботи на строк до двох років або обмеження волі на строк до трьох років, за ч. 2 ст. 276 КК України встановлюється позбавлення волі на строк від двох до семи років, за ч. 3 ст. 276 КК України встановлюється позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років [2].

Г.В. Галахова, визначаючи об'єкт транспортних кримінальних правопорушень, також вказувала на невід'ємність від об'єкта посягання транспортних кримінальних правопорушень (безпеки руху і експлуатації транспорту) життя і здоров'я людей, власність. Вона, зокрема, писала: «Суспільна небезпека транспортних кримінальних

правопорушень обумовлена тим, що вони порушують суспільні відносини у сфері забезпечення безпеки життя і здоров'я людей, збереження їх матеріальних цінностей в процесі руху і експлуатації транспорту, що і є їх родовим об'єктом». Продовжуючи цю лінію, вона зазначала: «...основною ознакою, що дозволяє відмежувати кримінальне правопорушення від проступку, є ступінь суспільної небезпеки вчиненого» [1].

Аналіз існуючих точок зору на суб'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 276 КК України, надає можливість виокремити з них такі позитивні положення:

- 1) це спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення;
- 2) це фізична осудна особа, якій до моменту вчинення кримінального правопорушення виповнилося 18 років;
- 3) це працівник залізничного, водного або повітряного транспорту, трудова діяльність якого пов'язана з рухом, експлуатацією транспортних засобів або їх ремонтом, ремонтом колій, засобів сигналізації чи зв'язку (черговий по станції, машиніст, помічник машиніста, складач потягів, оглядач вагонів, оператор, капітан, помічник капітана, штурман, шкіпер, командир повітряного судна, пілот, радист, механік, диспетчер, працівник відомчих залізниць, метрополітену, особи, які працюють на риболовецьких науково-дослідних та інших суднах) [1].

До учасників руху у повітрі, які забезпечують польоти відносять такі категорії осіб:

- 1) членів екіпажу повітряних суден;
- 2) диспетчерів управління повітряним рухом.

До членів екіпажу повітряних суден відносять усіх осіб, що перебувають на борту повітряного судна у зв'язку з виконанням професійних функцій, а саме управління літаком, а також відносять додаткових спеціалістів, що виконують технічні процеси перевезення та виконання польотів або авіаційні роботи.

Відповідно до ч. 1 ст. 57 Повітряного кодексу України екіпаж повітряного судна складається з осіб льотного складу, до якого належать особи льотного екіпажу та екіпажу пасажирського і вантажного салону, які під час польоту постійно виконують такі функції:

- 1) виконання процедур, передбачених керівництвом з льотної експлуатації повітряного судна;
- 2) обслуговування устаткування, механізмів та приладів, необхідних для польоту повітряного судна, а також обладнання, встановленого на повітряному судні та необхідного для виконання польотного завдання;

3) забезпечення процедур безпеки пасажирів на борту повітряного судна та їх обслуговування [3].

Отже, диспозиції ст.ст. 276-292 КК України встановлюють кримінальну відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері безпеки руху та експлуатації різних видів транспорту, зокрема залізничного, водного та повітряного. Порухення цих правил може призвести до серйозних наслідків, таких як тяжкі тілесні ушкодження, матеріальна шкода та навіть загибель людей. Щодо суб'єкта кримінального правопорушення, закон визнає фізичну особу, яка досягла віку, від якої особа може бути заявлена за вчинення суспільно небезпечного діяння. Також конкретизовано категорії працівників транспорту, які можуть бути суб'єктами кримінального правопорушення в цій сфері, зокрема, працівники залізниці, повітряного транспорту.

Таким чином, КК України містить конкретні норми, які регулюють відповідальність за порушення правил безпеки руху та експлуатації транспорту, у тому числі повітряного транспорту.

Література

1. Капінус М.І. Кримінальна відповідальність за правопорушення у транспортній сфері. 2020. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/47208/1/%D0%9A%D0%B0%D0%BF%D1%96%D0%BD%D1%83%D1%81.pdf>
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n3028>
3. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#n796>

УДК 343.2; 343.346(043.2)

Кушнір А.А., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Хмельницький університет управління та права ім. Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, Україна
Науковий керівник: Плисюк Н.М., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ В УКРАЇНІ

Щодо правового аспекту становлення повітряного права в Україні перш за все потрібно згадати про «Правила про повітряні